

Liidetud kohtuasjad C-512/07 P(R) ja C-15/08 P(R)

Achille Occhetto **ja** **Euroopa Parlament** *versus* **Beniamino Donnici**

Apellatsioonkaebus – Ajutiste meetmete kohaldamine – Kohaldamise peatamine – Euroopa Parlamendi liikmed – Volituste kontrollimine – Parlamendiliikme valituks kuulutamine, mis on tingitud samas nimekirjas olnud kandidaatide tagasiastumisest – Tagasiastumise kehtivuse kontrollimine – Euroopa Parlamendi otsus, millega tunnistati kehtetuks parlamendiliikmeks kuulutatud kandidaadi mandaat

Euroopa Kohtu presidendi määrus, 13. jaanuar 2009 I - 6

Määruse kokkuvõte

1. *Apellatsioonkaebus – Alused – Õigusnormi rikkumine ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustava kohtuniku poolt – Euroopa Parlamendi valimisi käsitlev akt*
(EÜ artikkel 225; esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitlev akt, artikkel 12; Euroopa Kohtu põhikiri, artikli 57 teine lõik; Euroopa Parlamendi kodukord, artikli 3 lõige 3)

2. *Apellatsioonkaebus – Alused – Õigusnormi rikkumine ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustava kohtuniku poolt – Euroopa Parlamendi valimisi käsitlev akt*
(EÜ artikkel 225; esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitlev akt, artikkel 6; Euroopa Kohtu põhikiri, artikli 57 teine lõik; Euroopa Parlamendi kodukord, artikli 3 lõige 5, artikli 4 lõiked 3 ja 9)
3. *Apellatsioonkaebus – Alused – Õigusnormi rikkumine ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustava kohtuniku poolt – Euroopa Parlamendi valimisi käsitlev akt*
(EÜ artikkel 225; esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitlev akt, artikkel 12; Euroopa Kohtu põhikiri, artikli 57 teine lõik)
4. *Ajutiste meetmete kohaldamine – Kohaldamise peatamine – Euroopa Parlamendi sellise akti kohaldamise peatamine, millega tunnistati ühe parlamendiliikme mandaat volituste puudumise tõttu kehtetuks*
(EÜ artikkel 242; Esimese Astme Kohtu kodukord, artikli 104 lõige 2)
5. *Ajutiste meetmete kohaldamine – Kohaldamise peatamine – Euroopa Parlamendi sellise akti kohaldamise peatamine, millega tunnistati ühe parlamendiliikme mandaat volituste puudumise tõttu kehtetuks*
(EÜ artikkel 242; Esimese Astme Kohtu kodukord, artikli 104 lõige 2)

1. Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik ei ole rikkunud ilmselgelt õigusnormi, kui tõlgendas 1976. aasta akti, st esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitleva akti (muudetud ning numeratsiooni osas kohandatud otsusega 2002/772) artikliga 12 Euroopa Parlamendile antud volituste ulatuse küsimuses nimetatud artiklis kasutatud väljendit „teadmiseks võtma” nii, et liikmesriikide poolt ametlikult välja kuulutatud valimistulemuste osas puudub parlamendil täielikult hindamisruum.

teadmiseks” liikmesriikide poolt ametlikult teatatud tulemused ning teiselt poolt lahendab „[selle] akti sätetest” tuleneda võivad vaidlused, „välja arvatud need, mis tulenevad aktis osutatud siseriiklikest õigusnormidest”. Sellest järeldub, et artikli 12 tekst näib esmapilgul toetavat kitsast tõlgendust. Peale selle annavad 1976. aasta akti artikkel 12 ja Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 3 lõige 3 parlamendiliikmete volituste kontrolli osas parlamendile pädevuse võtta vastu otsuse iga oma vastvalitud liikme mandaadi kehtivuse ning ka vaidluste kohta, mis võivad tekkida 1976. aasta akti sätete alusel, kuid „välja arvatud [nende vaidluste kohta], mis tulenevad aktis osutatud siseriiklikest õigusnormidest” ning „mitte selliste vaidluste kohta, mis tekivad siseriiklike valimisseaduste alusel”. Need erandid on aga samas selge viide asjaolule, et parlamendil ei ole üldiselt pädevust otsustada liikmesriikide valimis-

Nimetatud artikkel näeb sõnaselgelt ette, et Euroopa Parlament peab „võt[ma] [...]

menetluste õiguspärasuse üle ühenduse õiguse alusel.

valt põhineb, ning eeskätt põhimõtetest, millele on osutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni lisa-protokolli nr 1 artiklis 3.

(vt punktid 30–32 ja 35)

2. Ajutiste meetmete kohaldamise küsimuses antud määruses, milles on järeldatud, et 1976. aasta akti, st esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitleva akti (muudetud ning numeratsiooni osas kohandatud otsusega 2002/772) artikkel 6 kuulub kohaldamisele üksnes Euroopa Parlamendi liikmete suhtes, ei ole nimetatud artikli tõlgendamise küsimuses ilmselgelt õigusnormi rikutud.

Pealegi, vastavalt normihierarhia põhimõtetele ei saa mõne Euroopa Parlamendi kodukorra sätte – nagu kodukorra artikli 3 lõike 5 ning artikli 4 lõigete 3 ja 9 – alusel 1976. aasta akti sätetest kõrvale kalduda. Nimetatud kodukord on organisatsiooni sisekorraldust reguleeriv akt, mis ei saa anda parlamendile pädevust, mida ei ole sõnaselgelt tunnustatud normatiivaktiga, antud juhul 1976. aasta aktiga. Sellest järeldub, et vähemalt *fumus boni iuris* puudutava uurimise raames tuleb Euroopa Parlamendi kodukorra sätteid tõlgendada 1976. aasta akti sõnastust ja mõtet arvestades, mitte vastupidi.

Mainitud artikli 6 sõnastuses on otsesõnu viidatud „Euroopa Parlamendi liikmetele” ning lisaks on selles artiklis mainitud parlamendiliikmete õigust hääletada, mis on õigus, mis oma olemuselt ei ole seostatav kandidaadiga, kes on valimistulemuste alusel koostatud järjestuses ametlikult valituks kuulutatud. On küll tõsi, et üldreeglina ei saa ühenduse õigusnormi tõlgendada kitsalt selle sõnastuse alusel, võtmata mitte mingil määral arvesse selle konteksti ja eesmärki, kuid samas tuleb arvestada, et nimetatud artikkel ei saa üksi olla aluseks parlamendi üldisele pädevusele hinnata liikmesriikide valimismenetluste õiguspärasust lähtuvalt kõigist neist põhimõtetest, millel see artikkel väideta-

(vt punktid 40–43, 45 ja 46)

3. Tõlgendus – mille kohaselt 1976. aasta akti, st esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitleva akti (muudetud ning numeratsiooni osas kohandatud otsusega 2002/772) artikkel 12 ei sätesta mitte pädevuse jaotust siseriiklike ametiasutuste ja parlamendi vahel ning pädevuse teostamist eraldi menetluste raames, vaid ühtse otsustamisprotsessi,

milles osalevad nii parlament kui siseriiklikud ametiasutused – ei tundu esmapilgul nimetatud sättega kooskõlas olevat. Kui siseriiklik õigusakt on kaasatud ühenduse otsustusprotsessi ja asjaomasel valdkonnas kehtiva pädevuse jaotuse tõttu on ühenduse otsustava organi jaoks siduv, nii et see siseriiklik õigusakt määrab kindlaks ühenduse tasandil tehtava otsuse sisu, ei saa selles siseriiklikus õigusaktis sisalduda võivad rikkumised mingil juhul mõjutada selle ühenduse organi otsuse õiguspärasust. 1976. aasta akti artiklist 12 tuleneva pädevuse jaotuse tõlgendamisel on see järeldus asjakohane.

Järelikult ei ole ajutiste meetmete kohaldamise küsimuses antud määruses, milles on järeldatud, et rikkumised, mis võivad sisalduda liikmesriigi valimiskomisjoni otsuses, millega kandidaat kuulutati Euroopa Parlamendi liikmeks, ei mõjuta Euroopa Parlamendi otsust, mis käsitleb nimetatud liikme volituste kontrollimist, ei ole ilmselgelt rikutud õigusnormi ega seda ei ole põhjendatud vääralt.

(vt punktid 50, 51, 53 ja 54)

4. Ajutiste meetmete kohaldamise menetluse eesmärk on tagada põhimenetluses langevatava otsuse täielik toime. Nimetatud eesmärgi saavutamiseks peavad taotletavad meetmed olema kiireloomulised selles mõttes, et hageja huvidele tekkida

võiva olulise ja hüvitamatu kahju vältimiseks on vajalik, et need võetaks ja nende mõju avalduks juba enne otsuse tegemist põhimenetluses. Sellest järeldub, et selleks, et hinnata, kas taotlus peatada niisuguse Euroopa Parlamendi akti, millega tunnistati kehtetuks ühe parlamendiliikme mandaat, kohaldamine põhjusel, et tegemist on pädevuse puudumisega, tuli ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustaval kohtunikul võtta arvesse üksnes hageja huve ja iseäranis hageja huvidele tekkida võivat olulist ja hüvitamatut kahju, võtmata arvesse muid üldisi asjaolusid, nagu käesolevas asjas näiteks poliitilise esindatuse jätkumine; neid asjaolusid saab vajaduse korral arvesse võtta üksnes asjas esinevate huvide kaalumise raames.

(vt punktid 57 ja 58)

5. Kui ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik jõuab menetluses – kus on ajutiste meetmetena palutud peatada niisuguse Euroopa Parlamendi akti, millega tunnistati kehtetuks ühe parlamendiliikme mandaat, kohaldamine põhjusel, et tegemist on pädevuse puudumisega – järeldusele, et selle parlamendiliikme ja tema asendaja konkreetset ja vahetud huvid on võrdsed, ning võtab arvesse üldisemaid, sellistel asjaoludel eriti olulisi huve, nagu asjassepuutuva liikmesriigi huvi selles suhtes, et Euroopa Parlament austaks tema õigusnorme vali-

miste valdkonnas, et liikmesriiki esindaksid Euroopa Parlamendis need liikmed, kes on valitud vastavalt siseriiklikele valimismenetlustele ning kelle on kuulutanud valituks selle liikmesriigi üks kõige kõrgematest kohtutest, ning Euroopa Parlamendi huvi oma otsuste kehtivuse ja oma poliitilise legitiimsuse osas ning et seal asuks tööle enim hääli saanud kandidaat. Alles pärast seda, kui

ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik on tuvastanud, et nii asjassepuutuvad konkreetsed kui ka üldised huvid on võrdsed, võtab ta arvesse *fumus boni iuris*'e tunnistamiseks esitatud väidete tõsiseltvõetavust.

(vt punktid 66, 67 ja 70)